

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGE

privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art.1.- (1) Activitatea de medicină legală, ca parte integrantă a sistemului medical public din România, constă în efectuarea de expertize, examinări, constatări, examene de laborator asupra persoanelor decedate, în scopul stabilirii cauzelor și împrejurărilor decesului unei persoane, identificării persoanelor necunoscute ori dispărute, folosind ca metode examinarea necroptică și examene de laborator asupra produselor biologice umane și a corpurilor delictive, dar și pentru a stabili adevărul în cauzele privind infracțiunile contra vieții, integrității corporale și sănătății persoanelor în viață sau în vederea stabilirii stării lor de sănătate și a capacității de muncă prin examinarea persoanei sau a altor expertize, precum expertizele psihiatrice, de amânare sau întrerupere a pedepsei private de libertate, suspendare a urmăririi penale și a judecății, muncă în folosul comunității, toxicologice, genetică, de filiație sau de identificare, ori în alte situații prevăzute de lege.

(2) Activitatea de medicină legală face parte din domeniul activităților medicale contribuind alături de alte instituții și structuri ale Ministerului Sănătății la evaluarea stării de sănătate a populației.

Art.2.- (1) Activitatea de medicină legală asigură date medicale sistemului de sănătate precum și mijloace de probă cu caracter științific organelor de urmărire penală, instanțelor judecătorești, precum și la cererea persoanelor interesate, pentru soluționarea cauzelor penale, civile sau de altă natură, contribuind prin mijloace specifice, prevăzute de lege, la stabilirea adevărului.

(2) Instituțiile publice de medicină legală colaborează integrat cu sistemul sanitar pentru o bună funcționare și operativitate în situații de urgență sau pentru implementarea măsurilor de sănătate publică și totodată și la îmbunătățirea asistenței medicale, prin elaborarea de opinii științifice medico-legale, după caz.

(3) În desfășurarea activității de medicină legală, instituțiile de medicină legală publice colaborează cu organele de urmărire penală și cu instanțele judecătorești, în vederea stabilirii lucrărilor de pregătire și a altor măsuri necesare pentru ca probațiunea medico-legală, expertizele, constatările sau alte lucrări medico-legale să fie efectuate în bune condiții și în mod operativ.

(4) Instituțiile de medicină legală contribuie la realizarea cercetării științifice în domeniul medicinei legale și la formarea rezidenților și a specialiștilor în domeniu.

(5) Instituțiile de medicină legală publice participă operativ, integrat, în cadrul intervențiilor în catastrofe, dezastre naturale, dispariția unor persoane, etc. sau pentru rezolvarea unor cazuri judiciare care impun colaborări la nivel instituțional și inter-instituțional, național și internațional, cu structuri similare din alte țări.

Art.3.- (1) Orice ingerință în activitatea expertului medico-legal precum și a instituțiilor medico-legale este interzisă.

(2) Încălcarea prevederilor alin.(1) atrage răspunderea administrativă, civilă sau penală, după caz.

Art.4.- (1) Instituțiile de medicină legală prin experții medico-legali oficiali sunt singurele entități care efectuează, potrivit legii, după caz, constatări, expertize, examinări medico-legale precum și alte lucrări medico-legale.

(2) Experții medico-legali independenți autorizați pot participa la efectuarea expertizelor medico-legale și pot elabora opinii medico-legale extrajudiciare.

Art.5.- (1) Activitatea de medicină legală se realizează prin următoarele structuri:

1. Având caracter public, în care se efectuează constatările, expertizele și examinările medico-legale precum și alte lucrări medico-legale:

a) institutele de medicină legală din centrele medicale universitare București, Iași, Cluj-Napoca, Târgu-Mureș, Timișoara, Craiova, unități cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Sănătății, în care se desfășoară activitate medico-legală de specialitate, totodată prin care se îndrumă și se coordonează științific și metodologic activitatea de specialitate în județele afiliate pe domeniul de competență și teritorial precum și activitate de învățământ și de cercetare științifică-medicală și de educație medicală continuă de specialitate, după cum urmează:

(i) Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București, care deservește Municipiul București precum și 13 județe: Ilfov, Argeș, Brașov, Buzău, Călărași, Constanța, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Tulcea, Vâlcea și Teleorman;

(ii) Institutul de Medicină Legală din Iași, care deservește municipiul Iași precum și 9 județe: Iași, Bacău, Botoșani, Brăila, Galați, Neamț, Suceava, Vaslui și Vrancea;

(iii) Institutul de Medicină Legală Cluj-Napoca, care deservește municipiul Cluj-Napoca precum și 7 județe: Cluj, Alba, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Satu Mare, Sălaj și Sibiu;

(iv) Institutul de Medicină Legală din Timișoara care deservește municipiul Timișoara precum și 5 județe: Timiș, Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Bihor;

(v) Institutul de Medicină Legală din Craiova, care deservește municipiul Craiova precum și 4 județe: Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt.

(vi) Institutul de Medicină Legală din Târgu-Mureș, deservește municipiul Târgu-Mureș precum și 3 județe: Mureș, Covasna, Harghita;

b) serviciile județene de medicină legală din structura spitalelor județene, subordonate din punct de vedere metodologic și științific Institutelor de medicină legală din centrele medicale universitare București, Iași, Cluj-Napoca, Târgu-Mureș, Timișoara, Craiova, conform arondării teritoriale mai sus prezentate; angajarea, transferul sau încetarea contractului de muncă în serviciile de medicină legală se face cu avizul Institutului de medicină legală teritorial;

c) cabinetele de medicină legală din orașele nereședință de județ subordonate, din punct de vedere administrativ și pe domeniu de specialitate și de competență, serviciilor de medicină legală județene din orașele reședință de județ;

d) comisiile de medicină legală:

(i) în cadrul Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București și a Institutelor de medicină legală din centrele medicale universitare Iași, Cluj-Napoca, Timișoara, Craiova și Târgu-Mureș, funcționează „Comisii de avizare” arondate teritorial;

(ii) Pe lângă Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București funcționează Comisia Superioară Medico-Legală care este forul instituțional național suprem de avizare științifică privind întocmirea actelor medico-legale, care funcționează în cadrul INML Mina Minovici București. Comisia Superioară de Medicină Legală avizează toate actele medico-legale care îi sunt înaintate la solicitarea organelor judiciare, atât cele rezultate în urma activității medico-legale publice cât și private.

(2) În instituțiile prevăzute la alin.(1) activează experți medico-legali oficiali și alți specialiști.

(3) Instituțiile prevăzute la alin.(1) trebuie să fie certificate și acreditate ISO 9001 - 9002 sau ulterior.

(4) Personalul care desfășoară activitatea de medicină legală în instituțiile prevăzute la alin. (1), se încadrează în categoria locurilor de muncă „în condiții deosebite de muncă”.

(5) Personalul din instituțiile publice de medicină legală beneficiază de un salariu de încadrare cu cel puțin 30% mai mare decât personalul cu aceeași pregătire și același grad profesional din sistemul medical public, în condițiile Legii-cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Personalul din instituțiile publice de medicină legală care desfășoară activitate în prosecturi, morgi, activitate de transport și manipulare cadavre beneficiază de sporul maxim prevăzut de actele normative în vigoare, prin derogare de la prevederile art.25 din Legea-cadru nr.153/2017, cu modificările și completările ulterioare.

(7) Activitatea de medicină legală publică se asigură în regim de permanență pentru rezolvarea urgențelor medico-legale: pentru personalul cu pregătire superioară, prin organizarea de linii continue de gardă sau gardă la domiciliu; activitatea desfășurată de personalul care participă alături de medicul legist pentru asigurarea urgențelor medico-legale, în afara programului de lucru

aferent normei de bază, se asimilează cu activitatea personalului sanitar care efectuează gărzi și beneficiază de drepturile prevăzute la Cap. II art. 3 din anexa nr.II la Legea-cadru nr.153/2017, cu modificările și completările ulterioare, în condițiile în care nu beneficiază de timp liber corespunzător pentru activitatea desfășurată peste durata normală a timpului de lucru.

2. Având caracter privat:

a) experți medico-legali independenți autorizați, organizați în structuri constituite potrivit legii, care au ca obiect de activitate consultanță medico-legală și participarea la desfășurarea constatărilor și a expertizelor medico-legale efectuate în instituțiile medico-legale, în concordanță cu prevederile Codului de Procedură Penală;

b) activitatea experților medico-legali independenți autorizați respectă domeniul de competență prevăzut de prezenta lege;

c) activitatea experților medico-legali independenți autorizați este coordonată și evaluată obligatoriu la fiecare 3 ani sau ori de câte ori este necesar, la sesizarea Consiliului Național de Medicină Legală. Experții medico-legali independenți autorizați se pot organiza în asociații profesionale afiliate Colegiului Medicilor din România;

d) metodologia de lucru și de întocmire a actelor și lucrărilor medico-legale efectuate de către experții medico-legali independenți autorizați are în vedere metodologia unitare folosite în sistemul public de medicină legală certificat ISO 9002 sau ulterior, pentru a constitui o practică unitară la nivel național.

Art.6.- (1) Activitatea instituțiilor de medicină legală este coordonată din punct de vedere administrativ de către Ministerul Sănătății.

(2) Activitatea de medicină legală este organizată și coordonată metodologic și științific de către Consiliul Național de Medicină Legală care funcționează în cadrul Institutului Național de Medicină Legală "Mina Minovici" București.

(3) Ministerul Sănătății asigură controlul și evaluarea activității de medicină legală la nivel național, cât și exercitarea politicilor de sănătate publică în acest domeniu.

(4) Consiliul Național de Medicină Legală elaborează metodologiile de lucru unitare la nivel național, verifică implementarea lor și a certificării și acreditării ISO 9001-9002 și ulterior, și verifică respectarea eticii și deontologiei practicii expertale medico-legale la nivel național.

Art.7.- Serviciile prestate, potrivit art. 4, din dispoziția organelor de urmărire penală sau a instanțelor judecătorești ori la cererea persoanelor interesate care se adresează instituțiilor publice de medicină legală se efectuează contra cost, veniturile proprii astfel realizate, urmând să fie utilizate de către instituțiile de medicină legală, conform prevederilor legale.

Art.8.- (1) Cheltuielile necesare pentru efectuarea constatărilor, expertizelor, precum și a altor lucrări medico-legale dispuse de organele de urmărire penală sau de instanțele judecătorești în instituțiile medico-legale prevăzute la art.5 alin.(1) pct.1 constituie cheltuieli judiciare care se avansează de stat și se suportă, în condițiile legii, după cum urmează:

a) dacă lucrările au fost dispuse de instanțele judecătorești, din bugetul de venituri și cheltuieli al Ministerului Justiției;

b) dacă lucrările au fost dispuse de procurori, din bugetul de venituri și cheltuieli al Ministerului Public;

c) dacă lucrările au fost dispuse de organele de cercetare penală, din bugetul de venituri și cheltuieli al Ministerului Afacerilor Interne;

d) dacă lucrarea medico-legală a fost solicitată de către una din părți, acesteia îi revine obligația efectuării plății pentru aceasta.

(2) Sumele recuperate de la părți sau de la alți participanți la proces, în condițiile prevăzute în Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă cheltuielile prevăzute la alin.(1), și se varsă la bugetul de stat.

Art.9.- În activitatea lor, experții medico-legali oficiali și cei independenți autorizați au obligația de a sesiza autorităților competente orice încălcări ale legilor, care constituie infracțiuni, pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu sau ale convențiilor internaționale privitoare la drepturile omului la care România este parte.

Art.10.- În cazurile de incompatibilitate prevăzute de lege experții medico-legali sunt obligați să depună, în scris, declarație de abținere. În lipsa acesteia experții medico-legali pot fi recuzați, potrivit legii.

Art.11.- (1) Angajarea, transferul, detașarea și încetarea contractului individual de muncă ale personalului cu pregătire superioară din instituțiile de medicină legală publice, se fac de către organele competente, potrivit legii, cu acordul Consiliului Național de Medicină Legală.

(2) Angajarea, transferul, detașarea și încetarea contractului individual de muncă ale celorlalte categorii de personal din instituțiile de medicină legală publice, se fac de către organele competente, potrivit legii, cu acordul institutelor de medicină legală, din aria lor de competență, în baza normativelor de personal stabilite de Ministerul Sănătății.

CAPITOLULUI II

Organizarea și atribuțiile Consiliului Național de Medicină Legală

Art.12.- (1) Consiliul Național de Medicină Legală are următoarea componență:

- a) directorii institutelor de medicină legală;
- b) profesorii de medicină legală din țară, titulari ai disciplinelor de medicină legală din centrele universitare de stat, la care sunt arondate institutele de medicină legală;
- c) președintele comisiei de specialitate a Ministerului Sănătății;
- d) 4 medici legiști din diferite servicii de medicină legală județene, numiți prin ordin al ministrului sănătății;
- e) un medic legist expert medico-legal independent autorizat, desemnat la nivel național de către asociația profesională care reunește majoritatea acestor experți;
- f) un reprezentant al Ministerului Sănătății, numit prin ordin al ministrului sănătății;
- g) un reprezentant al Ministerului Justiției, numit prin ordin al ministrului justiției;
- h) un reprezentant al Ministerului Public, numit prin ordin al ministrului justiției;
- i) un reprezentant al Ministerului Afacerilor Interne, numit prin ordin al ministrului afacerilor interne;
- j) un medic legist având contribuții deosebite la dezvoltarea medicinei legale din România care este membru al Academiei de Științe Medicale din România sau membru al Academiei Române, ales prin votul profesorilor din Consiliul Național de Medicină Legală.

(2) Președintele Consiliului Național de Medicină Legală este desemnat prin votul majorității membrilor Consiliului, pe o perioadă de 2 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului o singură dată. În caz de imposibilitate a exercitării atribuțiilor, președintele poate fi înlocuit de un alt membru al Consiliului, desemnat potrivit aceleiași proceduri.

(3) Directorul general al Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București și directorii institutelor de medicină legală din centrele medicale universitare sunt numiți, prin ordin al ministrului sănătății, pe bază de concurs.

(4) Concursul se organizează de către Ministerul Sănătății, pe baza regulamentului aprobat prin ordin al ministrului sănătății.

(5) Medicii legiști șefi de servicii județene de medicină legală sunt numiți în condițiile prevăzute de Legea-cadru nr.153/2017, cu modificările și completările ulterioare. Concursurile de ocupare a funcției de medic șef serviciu județean de medicină legală se organizează la nivelul institutului de medicină legală teritorial. Evaluarea activității medicilor legiști șefi de servicii județene de medicină legală se face de către directorii Institutelor de Medicină Legală din aria de arondare teritorială, în baza unor criterii de performanță specifice stabilite de către Consiliul Național de Medicină Legală și în concordanță cu prevederile Ministerului Sănătății privind evaluarea profesională.

(6) Hotărârile și deciziile Consiliului Național de Medicină Legală se publică pe *site-ul* rețelei de medicină legală și devin obligatorii pentru toate instituțiile de medicină legală din țară și pentru toți experții medico-legali.

Art.13.- Consiliul Național de Medicină Legală are următoarele atribuții:

a) coordonează și îndrumă activitatea de medicină legală, din punct de vedere metodologic și științific, împreună cu Ministerul Sănătății, în vederea asigurării unei practici medico-legale unitare și a unei doctrine științifice medico-legale unitare pe întregul teritoriul țării, a generalizării celor mai eficiente și mai moderne metode și metodologii de efectuare a lucrărilor medico-legale;

b) avizează și propune spre aprobare Ministerului Sănătății componența nominală și modul de funcționare al Comisiei Superioare medico-legale și al Comisiilor de avizare;

c) documentează și interpretează anual, morbiditatea și mortalitatea pe cauze de deces, în urma practicii medico-legale, și informează despre această stare Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Ministerul Public și Ministerul Afacerilor Interne, întocmind un raport anual public cu privire la situația practicii medico-legale la nivel național care se prezintă pe website-ul rețelei de medicină legală;

d) inițiază studii de criminologie și alte studii interdisciplinare de interes social și medico-legal, la nivel național;

e) propune metode/metodologii/proceduri pentru îmbunătățirea calității probațiunii medico-legale, din punct de vedere metodologic și științific;

f) analizează și cercetează abaterile sesizate de la etica și deontologia medico-legală a experților medico-legali oficiali și independenți autorizați, folosind în acest sens Codul de etică și deontologie al medicului legist și al expertului medico-legal;

g) adoptă regulamentul propriu de organizare și funcționare.

Art.14.- (1) În activitatea medico-legală normele metodologice prin care Consiliul Național de Medicină Legală coordonează activitatea medico-legală sunt obligatorii pentru toți medicii legiști, aflați în activitate, ca de altfel și normele Codului de etică și deontologie a medicului legist și expertului medico-legal elaborate de Consiliului Național de Medicină Legală.

(2) Împotriva unei sancțiuni disciplinare aplicate expertului medico-legal oficial sau independent autorizat de către Consiliul Național de Medicină Legală se poate face contestație în termen de 15 zile de la comunicare, situație în care Președintele Consiliului Național de Medicină Legală va desemna o comisie de contestație.

(3) Un expert medico-legal radiat ca urmare a unei condamnări definitive în legătură cu exercitarea activității profesionale poate solicita reînscriserea pe lista experților medico-legali a Consiliului Național de Medicină Legală numai după un interval de 3 ani după ce survine reabilitarea.

Art.15.- Consiliul Național de Medicină Legală se întrunește de două ori pe an sau ori de câte ori este necesar, la cererea președintelui sau cel puțin a unei treimi din numărul membrilor săi, cu comunicarea tematicii cu cel puțin 10 zile anterior.

CAPITOLUL III

Atribuțiile instituțiilor sanitare care desfășoară activitate de medicină legală

Art.16.- Institutul Național de Medicină Legală "Mina Minovici" București, precum și celelalte institute de medicină legală, răspund principiului competenței teritoriale și au următoarele atribuții principale:

a) efectuează, din dispoziția organelor de urmărire penală, a instanțelor judecătorești sau a altor instituții abilitate precum și la cererea persoanelor interesate, expertize și constatări, precum și alte lucrări medico-legale;

b) efectuează noi expertize medico-legale dispuse de organele de urmărire penală sau de instanțele judecătorești, precum și în cazurile de deficiențe privind acordarea asistenței medicale ori în cazurile în care, potrivit legii, sunt

necesare expertize medico-legale psihiatrice, amânarea sau întreruperea pedepsei privative de libertate, de suspendare a urmăririi penale și a judecării, de muncă în folosul comunității, genetice, antropologice, serologice complexe, biocriminalistice și de calcul retroactiv al alcoolemiei;

c) efectuează examene complementare de laborator, solicitate de serviciile județene de medicină legală, de organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești sau de persoanele interesate;

d) îndeplinesc, pentru județele în care își au sediul, inclusiv municipiul București, atribuțiile ce revin serviciilor județene de medicină legală prevăzute în prezenta lege;

e) efectuează lucrări medico-legale în cazul în care serviciile județene de medicină legală sau alte institute medico-legale își declină competența din motive obiective;

f) efectuează cercetări științifice în domeniul medicinei legale și conexe împreună cu universitățile de medicină și farmacie și facultățile de drept și pun la dispoziția disciplinelor de medicină legală din universitățile de medicină și farmacie, în condițiile prevăzute de dispozițiile legale și normele etice naționale și internaționale specifice, materiale documentare, cadavre, țesuturi și alte produse biologice necesare procesului didactic, de cercetare sau de perfecționare profesională medicală și medico-legală;

g) contribuie la sprijinirea asistenței medicale, atât prin analiza aspectelor medico-legale din activitatea unităților sanitare, cât și prin efectuarea unor analize de specialitate, la cererea acestora;

h) propun Consiliului Național de Medicină Legală măsuri corespunzătoare în vederea asigurării, din punct de vedere metodologic și științific, a unei practici unitare doctrinare în domeniul medicinei legale pe întreg teritoriul țării;

i) organizează pregătirea în rezidențiatul de medicină legală în colaborare cu instituțiile de învățământ superior publice acreditate care au facultăți de medicină;

j) organizează examenul de specialitate și de primariat sub coordonarea Ministerului Sănătății.

Art.17.- (1) Directorul general al Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București și directorii institutelor de medicină legală din centrele medicale universitare sunt medici legiști și sunt numiți, prin ordin al ministrului sănătății, pe bază de concurs.

(2) Concursul se organizează de Ministerul Sănătății, pe baza regulamentului elaborat și aprobat prin ordin al ministrului sănătății.

(3) Directorul general al Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București și directorii institutelor de medicină legală din centrele medicale universitare sunt de drept și membri în Comisia Superioară medico-legală și în Consiliul Național de Medicină Legală.

(4) Directorul general al Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București și directorii institutelor de medicină legală din centrele medicale universitare au următoarele atribuții profesionale:

- a) răspund de relațiile instituției medico-legale cu terții;
- b) repartizează cazurile pe tipuri de lucrări și desemnează medicii legiști din subordine ca responsabili de caz;
- c) verifică respectarea normelor metodologice instituționale, naționale, și după caz, europene, precum și a normelor de managementul calității ale instituției privind toate lucrările medico-legale ce sunt întocmite înainte de a fi expediate către beneficiari; îndrumă în respectarea acestor norme; propune, la nevoie, modificarea și completarea lor pentru eficientizarea activității medico-legale;
- d) poate participa la diferite lucrări și cazuri medico-legale atât în comisiile de lucru, cât și ca medic legist, inclusiv în cazul autopsiilor sau altor tipuri de expertize medico-legale sau când este solicitată o bună cooperare instituțională națională ori internațională;
- e) sprijină, prin mijloace specifice, activitatea medico-sanitară și întocmește rapoarte anuale instituționale cu privire la situația practicii medico-legale la nivelul structurilor din subordine, pe care o aduce la cunoștință Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Ministerului Public și Ministerului Afacerilor Interne;
- f) inițiază studii interdisciplinare pentru disciplinele conexe medicinei legale, atât din domeniul medical cât și juridic sau social, la nivel național și internațional;

Art.18.- Serviciile județene de medicină legală au următoarele atribuții:

- a) efectuează expertize și constatări medico-legale din dispoziția organelor de urmărire penală, a instanțelor judecătorești și a altor instituții abilitate, precum și la cererea persoanelor interesate, inclusiv în cazurile în care se suspicionează deficiențe în acordarea asistenței medicale ori în cazurile în care, potrivit legii, sunt necesare expertize medico-legale psihiatrice;

b) efectuează orice altă expertiză sau constatare medico-legală sau analiză de laborator de specialitate, în cazul în care se apreciază că aceasta nu poate fi efectuată de către cabinetul de medicină legală și care nu este de competența specifică a institutelor de medicină legală;

c) efectuează, cu plată, examinări medico-legale, la cererea persoanelor interesate, precum și orice alte lucrări medico-legale, cu excepția celor care intră în atribuțiile institutelor de medicină legală;

d) efectuează noi expertize medico-legale, cu excepția celor care intră în atribuțiile institutelor de medicină legală;

e) pun la dispoziție disciplinelor de medicină legală din universitățile de medicină și farmacie și facultățile de drept, în condițiile prevăzute de dispozițiile legale și normele etice naționale și internaționale specifice, materiale documentare, cadavre, țesuturi și alte produse biologice necesare procesului didactic, de cercetare sau de perfecționare profesională medicală și medico-legală;

f) pun la dispoziția Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București și Institutelor de medicină legală teritoriale, materiale necesare pentru cercetarea științifică;

g) participă, la cererea instituțiilor sanitare și a Colegiului Medicilor din România, la lucrările comisiilor de anchetă, instituite de acestea, și contribuie atunci când diagnosticul este incert, la clarificarea cauzelor care au provocat vătămarea integrității corporale, a sănătății sau decesul pacienților, conform legislației în vigoare;

h) pun la dispoziția Consiliului Național de Medicină Legală date statistice necesare pentru efectuarea rapoartelor anuale, precum și orice alte date solicitate referitoare la activitatea medico-legală la nivel județean.

Art.19.- Cabinetele de medicină legală au următoarele atribuții principale:

a) efectuează orice constatare, expertiză precum și alte lucrări medico-legale, din dispoziția organelor de urmărire penală, a instanțelor judecătorești precum și a altor instituții abilitate, cu excepția celor care intră în atribuțiile specifice ale serviciilor județene de medicină legală și ale institutelor de medicină legală;

b) asigură, cu plată, efectuarea examinărilor medico-legale, la cererea persoanelor interesate.

Art.20.- (1) Examinările medico-legale solicitate de către persoanele juridice și justiție se asigură de către instituțiile medico-legale prin desemnarea pentru soluționare a unuia sau mai multor experți medico-legali oficiali din respectiva instituție.

(2) Instituțiile medico-legale pot efectua examinări și constatări și la cererea persoanelor fizice.

(3) Un expert medico-legal oficial poate efectua o singură lucrare medico-legală privind o persoană pentru aceeași faptă, conform competenței teritoriale.

(4) Prin excepție, suplimentul de expertiză sau solicitarea unor completări la această singură lucrare medico-legală se poate îndrepta către același medic legist care este chemat astfel să aducă justiției clarificări în raport cu situația de fapt.

CAPITOLUL IV

Organizarea și atribuțiile comisiei superioare medico-legale și comisiilor teritoriale medico-legale de avizare a actelor medico-legale

Art.21.- (1) Comisia superioară medico-legală este forul științific superior al specialității de medicină legală la nivel național și este compusă din următorii membri permanenți:

a) directorul general al Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București;

b) directorul adjunct medical al Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București;

c) directorii institutelor de medicină legală din centrele medicale universitare;

d) șefii disciplinelor de profil din facultățile acreditate din cadrul universităților publice de medicină și farmacie din centrele medicale universitare cărora le sunt arondate institutele de medicină legală;

e) un expert medico-legal independent autorizat gradul I, desemnat la propunerea Comisiei de Specialitate din Ministerul Sănătății;

f) 4 medici primari legiști gradul 1, cu experiență recunoscută în specialitate, desemnați la propunerea directorului Institutului Național de Medicină Legală și prin votul Consiliului Național de Medicină Legală.

(2) Membrii Comisiei superioare sunt numiți prin ordin al ministrului sănătății.

(3) La lucrările Comisiei superioare medico-legale pot fi cooptați specialiști și/sau pot formula opinii scrise de specialitate, în funcție de specificul lucrărilor, profesori și alte cadre didactice, medici din diferite specialități medicale, precum și specialiști din diferite domenii ale științei care pot contribui prin opiniile lor științifice la lămurirea aspectelor medicale și medico-legale.

(4) Președintele Comisiei superioare medico-legale este desemnat prin votul majorității membrilor Comisiei, pentru o perioadă de un an, cu posibilitatea reînnoirii mandatului, maxim de două ori succesiv.

(5) Comisia are un secretariat propriu, asigurat de către Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București, unde aceasta funcționează.

Art.22.- (1) Comisia de avizare din cadrul Institutelor de Medicină Legală este compusă din experți medico-legali gradul 1 sau 2, după cum urmează:

a) directorul Institutului de Medicină Legală;

b) minim 2 medici primari legiști grad 1 sau 2, desemnați la propunerea directorului Institutului de Medicină Legală, din care cel puțin unul din cadrul serviciilor județene de medicină legală arondate, dar nu mai mult de 5 medici primari legiști.

(2) La lucrările Comisiei pot fi cooptați specialiști și/sau pot formula opinii scrise de specialitate, în funcție de specificul lucrărilor, profesori și alte cadre didactice, medici din diferite specialități medicale, precum și specialiști din diferite domenii ale științei care pot contribui prin opiniile lor științifice la lămurirea aspectelor medicale și medico-legale.

(3) Președintele Comisiei este ales anual, cu votul majorității membrilor, mandatul poate fi reînnoit de maxim două ori succesiv.

(4) Comisia are un secretariat propriu, asigurat de către institutul de medicină legală, unde aceasta și funcționează.

(5) Comisia de avizare din cadrul Institutelor de Medicină Legală avizează actele medico-legale, inclusiv opinia medicului sau medicilor legiști experți independenți autorizați, atunci când aceștia există. Aceste acte vor avea întotdeauna în cuprinsul lor atât opinia expertului medico-legal oficial, cât și a celui sau celor independenți autorizați, dacă este cazul.

Art.23.- Componența nominală și modul de funcționare al Comisiei superioare medico-legale și ale Comisiilor de avizare se aprobă prin ordin al ministrului sănătății, la propunerea Consiliului Național de Medicină Legală și a Institutelor de Medicină Legală.

Art.24.- (1) Membrii Comisiei superioare medico-legale primesc o indemnizație pentru activitatea desfășurată în afara funcției de bază, care nu face parte din salariul de bază, asigurată din bugetul Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București; membrii Comisiilor de avizare primesc o indemnizație, în aceleași condiții, asigurată din bugetele Institutelor de Medicină Legală.

(2) Persoanele cooptate la lucrările Comisiei superioare medico-legale și ale Comisiilor de avizare din cadrul Institutelor de Medicină Legală din centrele medicale universitare pot fi remunerate pe baza unei indemnizații din bugetele institutelor de medicină legală.

Art.25.- (1) Comisia superioară medico-legală evaluează prin avizul său, respectarea metodologiei și a normelor în vigoare și se pronunță asupra aspectelor științifice, aducând lămuriri la cererea organelor de justiție asupra actelor medico-legale care necesită clarificări sau care sunt contradictorii, după caz.

(2) Comisia superioară medico-legală avizează acele acte medico-legale care au fost anterior avizate de către Comisiile de avizare și în care se constată încă aspecte contradictorii sau insuficient clarificate.

(3) În cazul în care actele medico-legale respectă doar parțial normele metodologice și științifice, Comisia superioară medico-legală va clarifica aspectele ce pot fi avizate și care nu, și va face recomandări motivate cu privire la refacerea parțială a acestor acte.

(4) În cazul în care actele nu respectă normele metodologice și științifice de specialitate, ele nu vor fi avizate, caz în care Comisia superioară medico-legală va recomanda motivat refacerea completă a acestor acte sau va recomanda o nouă expertiză medico-legală, după caz.

(5) Comisia superioară medico-legală poate aduce precizări, cu scopul de a clarifica diferite aspecte științifice spre interesul justiției și poate formula concluzii proprii.

(6) În cazul în care s-au solicitat opinii de specialitate pentru clarificarea punctului de vedere și concluziilor Comisiei superioare medico-legale, se va comunica de îndată organului de justiție pentru a se putea stabili un termen în cauză.

(7) Comisia superioară medico-legală va înștiința beneficiarul asupra stării lucrării la preluarea solicitării precum și atunci când s-a dispus o opinie de specialitate.

(8) După ce avizul va fi remis beneficiarului, Comisia superioară medico-legală va comunica conținutul avizului și Institutelor de Medicină Legală care s-au pronunțat în cauza respectivă spre a fi aduse la cunoștința medicilor legiști spre buna informare.

Art.26.- (1) Comisiile de avizare evaluează prin avizul lor:

a) actele de constatare sau de expertiză medico-legală efectuate de serviciile județene de medicină legală, precum și de Institutul de Medicină Legală în cadrul căruia funcționează Comisia de Avizare, în cazurile în care organele de urmărire penală sau instanțele judecătorești consideră necesară avizarea;

b) avizează opiniile expertale separate emise de experții independenți autorizați din cadrul județelor arondate teritorial, atunci când acestea există în cadrul unui act medico-legal;

c) actele noilor expertize efectuate de către serviciile județene de medicină legală, precum și de Institutul de Medicină Legală în cadrul căruia funcționează Comisia de Avizare înainte de a fi transmise organelor de urmărire penală sau instanțelor judecătorești.

(2) În cazul în care actele medico-legale respectă doar parțial normele metodologice și științifice, Comisia de avizare va clarifica aspectele ce pot fi avizate și care nu, și va face recomandări motivate cu privire la refacerea parțială a acestor acte.

(3) În cazul în care actele nu respectă normele metodologice și științifice de specialitate, ele nu vor fi avizate, caz în care Comisia de avizare va recomanda motivat refacerea completă a acestor acte sau va recomanda o nouă expertiză medico-legală.

(4) Comisia de Avizare poate aduce precizări, cu scopul de a clarifica diferite aspecte științifice spre interesul justiției și poate formula concluzii proprii.

(5) În cazul în care s-au solicitat opinii de specialitate pentru clarificarea punctului de vedere și concluziilor Comisiei de Avizare, se va comunica de îndată organului de justiție pentru a se putea stabili un termen în cauză.

(6) După ce avizul va fi remis beneficiarului, Comisia de Avizare va comunica conținutul avizului și Institutelor de Medicină Legală care s-au pronunțat în cauza respectivă spre a fi aduse la cunoștința medicilor legiști spre buna informare, inclusiv medicilor legiști din cadrul serviciilor județene de medicină legală.

CAPITOLUL V

Controlul și evaluarea activității de medicină legală

Art.27.- În vederea asigurării controlului activității de medicină legală, prin ordin comun al ministrului sănătății și al ministrului justiției, se constituie comisii mixte, formate din medici legiști din rețeaua Ministerului Sănătății și din personal de specialitate juridică din Ministerul Justiției, care să verifice modul de efectuare a lucrărilor medico-legale.

Art.28.- Comisiile mixte se constituie ori de câte ori există indicii cu privire la săvârșirea unor abateri în efectuarea lucrărilor medico-legale și ministrul sănătății sau ministrul justiției solicită efectuarea unor verificări de către acestea.

Art.29.- În cazul în care, în urma verificărilor efectuate, comisiile mixte apreciază că au fost încălcate anumite dispoziții legale, acestea sesizează Consiliul Național de Medicină Legală, organele judiciare sau structurile competente ale Colegiului Medicilor din România, după caz.

CAPITOLUL VI

Finanțarea activității instituțiilor medico-legale

Art.30.- (1) Finanțarea activității Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București, a Institutelor de Medicină Legală din centrele medicale universitare, se asigură din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Sănătății, de la capitolul „Sănătate”, și din veniturile proprii realizate.

(2) Veniturile proprii prevăzute la alin.(1) se constituie din contravaloarea prestațiilor medico-legale.

(3) Finanțarea serviciilor județene de medicină legală și a cabinetelor de medicină legală se face prin intermediul Institutelor de Medicină Legală la care sunt arondate teritorial prin subvenții acordate de la bugetul de stat de la capitolul „Sănătate” cu această destinație, alocate defalcat de către Ministerul Sănătății, pe fiecare serviciu, și din veniturile proprii realizate.

(4) Sumele realizate din veniturile proprii, conform legii, rămân exclusiv la dispoziția instituțiilor de medicină legală, în raport cu competența teritorială, urmând să fie utilizate conform prevederilor legale, pe destinațiile aprobate prin legea bugetului de stat, și se reportează anual cu aceeași destinație.

(5) Experții medico-legali independenți autorizați, care desfășoară activitate privată, se finanțează din venituri proprii.

CAPITOL VII

Experții medico-legali

Art.31.- Experții medico-legali sunt de trei grade, pe niveluri de competență:

- a) expert medico-legal gradul III este expertul care deține gradul de medic specialist medicină legală;
- b) expert medico-legal gradul II este expertul care deține gradul de medic primar medicină legală;
- c) expert medico-legal gradul I este expertul care deține gradul de medic primar medicină legală și titlul de doctor în științe medicale și care are o vechime în specialitate de cel puțin 20 de ani sau are grad didactic superior, respectiv conferențiar sau profesor.

Art.32.- (1) Poate fi expert medico-legal oficial sau independent autorizat persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) este cetățean român sau al unei țări din Uniunea Europeană, Spațiul Economic European și Confederația Elvețiană și cunoaște limba română;
- b) are capacitate de exercițiu deplină;
- c) este licențiat al unei instituții de învățământ universitar medical acreditat, în condițiile legii;
- d) este medic specialist sau primar de medicină legală și este autorizat la zi de Consiliul Național de Medicină Legală și deține autorizația de liberă practică din partea Colegiului Medicilor din România;
- e) nu a suferit o condamnare definitivă pentru o infracțiune săvârșită în împrejurări legate de exercitarea profesiei;
- f) nu i s-a aplicat interzicerea exercitării dreptului de a ocupa funcția, de a exercita profesia sau meseria ori de a desfășura activitatea de care s-a folosit pentru săvârșirea faptei, ca pedeapsă complementară, sau ca urmare a interzicerii ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii, ca măsură de siguranță, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care s-a dispus interdicția;
- g) în cazul experților medico-legali independenți autorizați, aceștia sunt atestați în calitate de expert medico-legal independent autorizat de către Consiliul Național de Medicină Legală, în urma evaluării efectuate o dată la 3 ani.

(2) Calitatea de expert medico-legal independent autorizat se dovedește prin „atestatul de expert medico-legal independent autorizat” și legitimația de expert medico-legal independent autorizat, eliberate de Consiliul Național de Medicină Legală și prezența în lista de experți medico-legali independenți autorizați a Consiliului Național de Medicină Legală.

Art.33.- Expertul medico-legal care îndeplinește condițiile prevăzute de lege este înscris în tabelul nominal cuprinzând lista experților medico-legali ce practică în instituții publice precum și în lista experților medico-legali independenți autorizați.

Art.34.- Experții medico-legali independenți autorizați au următoarele competențe:

- a) efectuează, cu plată, consultanță medico-legală;
- b) participă la efectuarea expertizelor și a constatărilor medico-legale la solicitarea părților și a subiecților procesuali principali și cu încuviințarea instanței sau organelor de cercetare penală, elaborând opinii expertale extrajudiciare;
- c) opinia expertului independent autorizat care participă la efectuarea raportului medico-legal se înaintează în termenul stabilit la instituția medico-legală care va întocmi un singur raport medico-legal oficial prin includerea acestei opinii ca parte integrantă a raportului, urmând ca raportul să fie trimis spre organul de justiție care l-a dispus;
- d) în cazul în care se dispune avizarea actelor medico-legale care conțin opinii expertale independente sau este în cauză un nou raport de expertiză la care avizarea este obligatorie, opinia expertului independent autorizat se înaintează în termenul stabilit, la instituția medico-legală care va întocmi un singur raport medico-legal oficial prin includerea acestei opinii ca parte integrantă a raportului care urmează să fie avizat în integralitatea sa de către Comisia de avizare a institutului de medicină legală competent teritorial sau ulterior, de Comisia Superioară medico-legală de avizare și trimis spre organul de justiție care a dispus efectuarea constatării sau expertizei și/sau a solicitat avizarea, după caz;
- e) în cazul în care se dispune avizarea mai multor acte medico-legale care conțin deja opinii expertale independente, comisiile de avizare vor proceda la avizarea în integralitate a tuturor opiniilor conținute în actele medico-legale supuse avizării.

Art.35.- (1) Partea interesată are dreptul să solicite ca, pe lângă expertul sau experții oficiali desemnați la solicitarea organului judiciar de către conducătorul instituției medico-legale publice, să participe la efectuarea constatării sau expertizei și un expert medico-legal independent autorizat desemnat de aceasta și nominalizat de organul judiciar, pe cheltuială proprie.

(2) Expertul independent autorizat desemnat de partea interesată are aceleași drepturi și obligații ca expertul oficial.

(3) Expertul independent autorizat are dreptul de a solicita de la expertul oficial toate actele existente la dosarul cauzei.

(4) Expertul independent autorizat are obligația de a informa în cel mai scurt timp expertul oficial despre toate documentele și informațiile relevante pentru speță, de care a luat la cunoștință pe parcursul efectuării opiniei expertale, acest lucru fiind valabil și reciproc, în condițiile deontologiei profesionale.

(5) Experții independenți autorizați numiți de instanță la cererea părților au acces la datele medicale și medico-legale din dosarul de urmărire penală, respectiv al instanței. Accesul la datele din arhivele instituțiilor medico-legale se poate face numai cu acordul scris al conducătorului instituției medico-legale și contra cost.

Art.36.- Neefectuarea expertizei medico-legale din cauza unor motive imputabile sau efectuarea acesteia cu nerespectarea dispozițiilor legale atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă sau penală a expertului medico-legal, oficial sau independent autorizat.

Art.37.- (1) Nerespectarea reglementarilor privind convocarea tuturor experților pentru efectuarea unei expertize se consemnează în raport.

(2) Înregistrarea și arhivarea documentelor pe baza cărora a fost efectuată o expertiză medico-legală se face pe o perioadă de minimum 20 ani.

Art.38.- (1) Experților medico-legali oficiali și independenți autorizați care săvârșesc abateri comise în exercitarea activității de expert, li se pot aplica de către Consiliul Național de Medicină Legală, următoarele sancțiuni disciplinare:

a) avertisment scris;

b) suspendarea dreptului de a efectua expertize medico-legale pe o perioadă cuprinsă între 3 luni și un an;

c) retragerea calității de expert medico-legal oficial sau independent autorizat și radierea din tabelul nominal cuprinzând lista experților medico-legali ce practică în instituții publice precum și lista experților medico-legali independenți autorizați, după caz.

(2) Împotriva sancțiunii disciplinare aplicate expertul medico-legal, acesta poate face plângere adresată Consiliului Național de Medicină Legală, în termen de 15 zile de la comunicare.

(3) Un expert medico-legal radiat ca urmare a unei condamnări definitive în legătură cu exercitarea activității profesionale, poate solicita reînscriserea pe lista de experți medico-legali după un interval de 3 ani de la data la care intervine reabilitarea.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art.39.- (1) Dispozițiile din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare și din Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la expertize sunt aplicabile și în cazul expertizelor medico-legale.

(2) În termen de 60 de zile de la data publicării prezentei legi se va adopta, prin hotărâre a Guvernului, regulamentul de aplicare a dispozițiilor prezentei legi.

(3) În termen de 60 de zile de la data publicării prezentei legi se vor aproba, prin ordin comun al ministrului sănătății și al ministrului justiției, normele procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale.

Art.40.- Tarifele pentru efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale efectuate de instituțiile de medicină legală se stabilesc prin decizia Consiliului Național de Medicină Legală și se aprobă prin ordin al ministrului sănătății. Acestea vor fi actualizate anual cu rata inflației.

Art.41.- La data intrării în vigoare a prezentei legi, Ordonanța Guvernului nr.1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.996 din 10 noiembrie 2005, cu modificările ulterioare și Hotărârea de Guvern nr.774/2000 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr.1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.459 din 19 septembrie 2000, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare se abrogă.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat în ședința din 27 mai 2020, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

Robert-Marius Cazanciuc

